

Azərbaycan Respublikasının
Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına
Dövlət Dəstəyi Agentliyi

Sahibkarlığa və Bazar İqtisadiyyatının İnkişafına
Yardım Fondu (SBIİYF)

«Dövlət-Biznes-QHT üçbucağının
genişlənməsi yolları» layihəsi üzrə

Yekun Konfrans

Azərbaycanda Dövlət-Biznes-QHT tərəfdaşlığının inkişafı yolları

Sabit Bağirov

27 Oktyabr 2023

Bakı, «İBİS» Oteli

Təqdimatda bəhs edilənlər

- Layihə barədə;
- Dövlət-Biznes-QHT Tərəfdaşlığında tərəflərin rolu;
- Beynəlxalq və milli səviyyədə DBQ Tərəfdaşlığı nümunələri (30 ölkə, 11 yerli və 6 xarici şirkət təcrübələrinin icmal);
- DBQ Tərəfdaşlığının təmin etdiyi üstünlüklər;
- Dövlət-Biznes-QHT Üçbucağının qurulması sürəci (prosesi);
- DBQ Tərəfdaşlığının inkişafına yönələn təşviq mexanizmləri;
- Beynəlxalq təşkilatların (BMT, Dünya Bankı, İƏİT, AİB) tövsiyələri;
- Təkliflər

Layihənin adı, məqsəd və vəzifələri

Adı: Dövlət-Biznes-QHT üçbucağının genişlənməsi yolları;

Məqsəd: Azərbaycanda Dövlət-Biznes-QHT üçbucağının daha da səmərəli işləməsinə dair təkliflər hazırlamaq;

Vəzifələr: mövcud yerli və xarici yanaşmaların və təcrübələrin təhlili və DBQ tərəfdaşlıqlarının inkişafına dair təkliflərin hazırlanması;

Müddət: 4 ay;

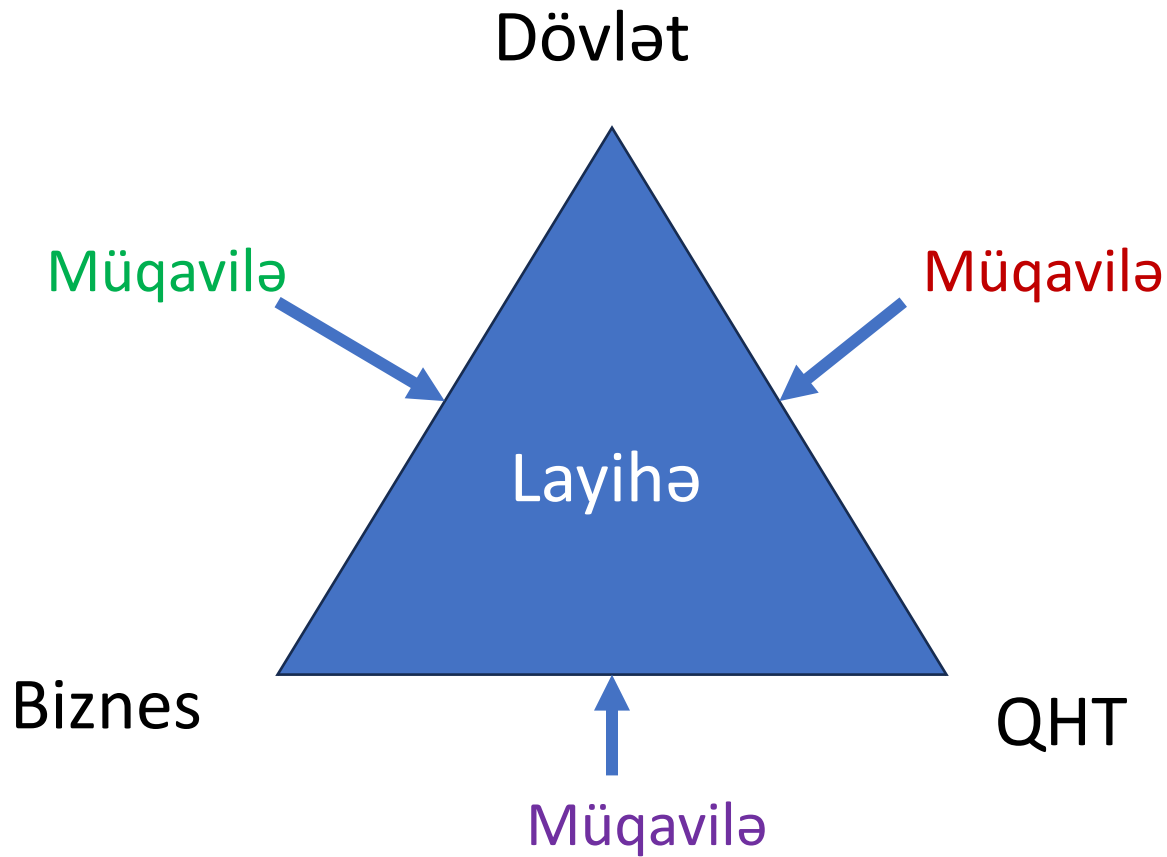
Qrantın məbləği: 9 min AZN

Layihənin QHT Dövlət Agentliyinin mandatına uyğunluğu

QHT Dövlət Agentliyinin Nizamnaməsində bu sahənin aktuallığı göstərilir:

- *“3.1.2. dövlət-özəl və qeyri-hökumət təşkilatları arasında üçtərəfli tərəfdaşlıq münasibətlərini təşviq etmək, bu məqsədlə təhlillər və monitorinqlər aparmaq, sorğular keçirmək və onlar arasında qarşılıqlı əməkdaşlığın stimullaşdırılması və inkişafı istiqamətində tədbirlər görmək”*

Dövlət-Biznes-QHT Üçbucağı (DBQÜ)

Dövlət-Biznes-QHT Üçbucağı (DBQÜ)

DBQ Tərəfdaşlığında tərəflərin rolları

- **Hökumət** tərəfi əməkdaşlığı dəstəkləmək üçün siyasət çərçivələri, qaydalar və resurslar təmin edərək, vasitəçi rolunda çıxış edir.
- **Biznes** qurumları öz təcrübələrini, resurslarını və maliyyə dəstəyini təqdim edir.
- **QHT-lər** icmaların və həssas qrupların ehtiyaclarının ödənilməsini təmin etmək üçün öz biliklərini, təcrübələrini və əlaqələrini təqdim edir.

DBQÜ-nin qurulması hər tərəfdaşın güclü tərəflərindən istifadə etmək məqsədi daşıyır.

DBQ-lərin səhiyyə sahəsində əməkdaşlığın bəzi nümunələri

1. "Healthy People 2020": Bu, ABŞ hökumətinin əhəlinin sağlamlığını yaxşılaşdırmaq hədəflərinə çatmaq üçün müxtəlif qeyri-kommersiya təşkilatları və özəl sektoru əhatə edən ABŞ hökumətinin başladığı bir təşəbbüsdür;
2. "Partnership for Prescription Assistance": Bu, sığortası olmayan insanların lazımi dərmanlarla təmin etmək üçün müxtəlif əczaçılıq şirkətlərinin və qeyri-hökumət təşkilatlarının birgə təşəbbüsüdür;
3. "Global Health Innovative Technology (GHIT) Fund": Bu, Yaponiya hökuməti, əczaçılıq şirkətləri və qeyri-kommersiya təşkilatlarının qlobal səhiyyə sahəsində yeni texnologiyaların inkişafı üçün yaradılmış bir tərəfdaşlıqdır.
4. "Qlobal Fond": Bu, QİÇS, Vərəm və Malyariya xəstəlikləri ilə mübarizə aparmaq məqsədini daşıyan proqramlara investisiya qoyan hökumətlər, özəl sektoru və vətəndaş cəmiyyəti arasında beynəlxalq tərəfdaşlıqdır;
5. "Roll Back Malaria Partnership": Bu, hökumətlər, QHT, akademik icmalar və özəl sektor arasında qlobal tərəfdaşlıqdır. Məqsədi malyariyanı azaltmaqdır.

DBQ tərəfdaşılığına əsaslanaraq fəaliyyət göstərən bəzi beynəlxalq və milli QHT-lər

1. «**Ümumdünya Vəhşi Təbiət Fondu (WWF)**»: Bu beynəlxalq qeyri-kommersiya təşkilatı təbiəti və biomüxtəlifliyi qorumaq üçün bir çox hökumət və korporativ tərəfdaşlarla işləyir;
2. «**Greenpeace**»: Bu beynəlxalq ətraf mühit təşkilatı tədqiqat aparmaq və ətraf mühit siyasətinə təsir göstərmək üçün sıx-sıx hökumətlər və özəl şirkətlərlə əməkdaşlıq edir;
3. «**The Nature Conservancy**» : Bu təşkilat torpaqları və su ehtiyatlarını qorumaq üçün hökumətlər, bizneslər və digər QHT-lərlə işləyir;
4. «**Rainforest Alliance**»: Bu qeyri-kommersiya təşkilatı davamlı təcrübələri təşviq etmək və tropik meşələrini qorumaq üçün fermerlər, ağac tərükçüləri və turizm şirkətləri ilə işləyir;
5. «**Sierra Klubu**»: Bu, ətraf mühiti qorumaq üçün hökumət və bizneslə əməkdaşlıq edən ABŞ-ın ən qədim və ən böyük ətraf mühit təşkilatlarından biridir;
6. «**Clean Air Partnership**»: Bu hava keyfiyyətini yaxşılaşdırmaq və iqlim dəyişikliyinə azaltmaq üçün Kanadada şəhərlər, hökumətlər və QHT-lər arasında əməkdaşlıqdır;
7. «**The Green Belt Movement**»: Keniyadakı bu qeyri-kommersiya təşkilatı ağac əkmək və meşələri bərpa etmək üçün yerli icmalar və dövlət qurumları ilə işləyir.

DBQÜ-nin təmin etdiyi üstünlüklər

Daha geniş bilik, bacarıq, təcrübə, əlaqələr və resurslar: nəticədə daha effektiv və innovativ həllər əldə edilir.

Dayanaqlı İnkişaf: Hökumət, biznes və QHT-lərin səylərini birləşdirərək tərəfdaşlıqlar sosial, iqtisadi və ekoloji amilləri nəzərə alan dayanaqlı inkişaf təcrübələrini təşviq edə bilər.

Hesabatlılığın və Şəffaflığın Artırılması: QHT-lər çox vaxt hökumət və biznes təcrübələrində şəffaflığın və hesabatlılığın monitorinqində və təşviqində, tərəfdaşlıqların ictimaiyyətin ən yaxşı maraqlarına uyğun işləməsini təmin etməkdə mühüm rol oynayır.

Holistik yanaşma: Tərəfdaşlıqlar müxtəlif perspektivləri bir araya gətirir, mürəkkəb məsələlərin daha əhatəli başa düşülməsinə və holistik həll yollarının hazırlanmasına imkan verir.

İcmanın İştirakı: QHT-lərin çox vaxt yerli icmalarla güclü əlaqələri var ki, bu da qərarların qəbulu proseslərində icmanın daha yaxşı iştirakına iştirakına imkan verir.

Dövlət-Biznes-QHT Üçbucağının qurulması sürəci(prosesi)

- gündəmə hər hansı problemin (DBQÜ-də əsasən sosial) həlli məsələsi daxil olur;
- problemin həlli üzrə gələcək DBQÜ tərəflərindən hər hansı biri təşəbbüslə çıxış edir;
- müvafiq layihə hazırlanır (hansısa şirkət və ya QHT tərəfindən);
- layihə təşəbbüskarı dövlət qurumudursa o digər tərəflərdən birini (Biznes və ya QHT) seçərək ona layihənin icrasını tapşırır. Layihədə həm Biznesin həm də QHT iştirakı nəzərdə tutulduğu halda DBQÜ qurulur;
- layihə təşəbbüskarı QHT olduqda o layihəni uyğun dövlət qurumuna və ya Bizneslərə təklif edir. Layihə dəstək tapırsa və üç tərəfin iştirakı nəzərdə tutlursa, o zaman halda DBQÜ qurulur;
- layihənin maliyyələşdirilməsi ya dövlət və ya şirkət həyata keçirir;

Üçbucaq yoxsa üç tərəfin ikili münasibətləri?

DBQÜ qurulması surəcinin təhlili göstərir ki, üçbucaq üç tərəfin ikili münasibətləri kompleksidir.

Bir qayda olaraq, DBQÜ yaranmasını və üç tərəfin imzaladığı hər hansı vahid sənəd müşahidə etmir. Ortada olan yalnız ikili münasibətləri tənzimləyən sənədlərdir.

Üç tərəfi isə reallıqda birləşdirən layihələrdir.

Avropa ölkələrinin DBQ tərəfdaşlığı sahəsində ortaq nələr var?

1. Bu ölkələrdə **hökumət** biznes və QHT-lər arasında münasibətlərin tənzimlənməsində, qayda və qaydaların müəyyən edilməsində, qanun və qaydalara əməl olunmasının təmin edilməsində mühüm rol oynayır;
2. **Biznes** sosial layihələrdə fəal iştirak edir, QHT-ləri maliyyələşdirir və sosial əhəmiyyətli layihələrin hazırlanmasında və həyata keçirilməsində iştirak edir;
3. **QHT-lər** dövlətlə biznes arasında “körpü” rolunu oynayır, onlar arasında ünsiyyəti təmin edir, həmçinin sosial əhəmiyyətli layihələrin hazırlanmasında və həyata keçirilməsində iştirak edirlər;
4. Sosial sahədə fəal iştirak edən biznes və QHT-lər üçün **vergi güzəştləri və üstünlükləri** sistemi mövcuddur;
5. **Korporativ sosial məsuliyyət** Avropa ölkələrində fəal şəkildə inkişaf edir ki, bu da dövlət, biznes və QHT-lər arasında qarşılıqlı əlaqənin gücləndirilməsinə kömək edir;

Sosial layihələrə görə şirkətlərin
təşviqi (vergi güzəştləri daxil)

Avropa ölkələrində sosial layihə konsepsiyası

- **Konkret sosial problem.** Avropa ölkələrində sosial layihə konkret **sosial problemin** həllinə və ya konkret qrup insanların həyat keyfiyyətinin yaxşılaşdırılmasına yönəlmiş təşəbbüsdür. Bu, təhsil, səhiyyə, yoxsulluqla mübarizə, miqrantların inteqrasiyası, qocalara, əlillərə və əhalinin digər həssas qruplarına dəstək layihələri ola bilər;
- **Maliyyələşdirmə mənbələri.** Avropada sosial layihələr çox vaxt Avropa İttifaqı və ya digər beynəlxalq təşkilatlar, habelə yerli hakimiyyət orqanları və qeyri-kommersiya təşkilatları tərəfindən maliyyələşdirilir. Onlar müxtəlif proqramlar, məsələn, «Vətəndaşlar üçün Avropa» proqramı, «Erasmus+» və digər proqramlar çərçivəsində həyata keçirilə bilər;
- **Vətəndaş cəmiyyətinin iştirakı.** Avropada sosial layihələrin mühüm xüsusiyyəti onların hazırlanması və həyata keçirilməsində

Avropada şirkətləri sosial layihələri həyata keçirməyə təşviq etmək üçün hansı mexanizmlər var?

- Hökumət Təşviqləri:** Bir çox hökumət sosial layihələrə sərmayə qoyan şirkətlər üçün vergi güzəştləri və ya subsidiyalar təklif edir. Bu, gəlir vergisinin azaldılması, vergi kreditləri və ya birbaşa qrantlar şəklində ola bilər;
- Reputasiya üstünlükləri:** Sosial işlərdə fəal iştirak edən şirkətlər öz reputasiyalarını və ictimai əlaqələri yaxşılaşdırmağa bilirlər. Bu, müştəri loyallığının artmasına, yerli icmalarla əlaqələrin yaxşılaşmasına və potensial işçilər üçün cəlbediciliyin artmasına səbəb ola bilər;
- Sosial Sahibkarlıq:** Bəzi hallarda şirkətlər həm gəlirli, həm də sosial fayda təmin edə biləcək sosial müəssisələr və ya sosial bizneslər yarada bilirlər. Bu, müxtəlif mexanizmlər, o cümlədən sosial investisiyalar, mikrokreditlər və sosial istiqrazlar vasitəsilə stimullaşdırıla bilər;
- Korporativ Sosial Məsuliyyət (KSM):** Bir çox şirkət cəmiyyətə və ətraf mühitə qarşı məsuliyyətlərini göstərmək üçün öz KSM strategiyalarına sosial layihələri daxil edir. Bu, müxtəlif mexanizmlər, o cümlədən KSM standartları, hesabatlar və davamlılıq indeksləri vasitəsilə dəstəklənə bilər;
- Tərəfdaşlıqlar:** Şirkətlər sosial layihələri həyata keçirmək üçün qeyri-kommersiya təşkilatları, dövlət qurumları və ya digər şirkətlərlə tərəfdaşlıq qura bilirlər. Bu, tərəfdaşlıq müqavilələri, birgə müəssisələr və korporativ könüllülük də daxil olmaqla müxtəlif mexanizmlər vasitəsilə dəstəklənə bilər.

Almaniyada sosial layihələr həyata keçirən müəssisələr üçün vergi güzəştləri

Sosial layihələrə sərmayə qoyan şirkətlər bu xərcləri vergi tutulan gəlirlərindən çıxıa bilərlər. Bu, xeyriyyəçiliyə töhfələr, tədbirlərə sponsorluq və ya qeyri-kommersiya əsasında mal və ya xidmətlərin təqdim edilməsini əhatə edə bilər.

1. **Mənfəət vergisinin azaldılması:** Sosial layihələrə sərmayə qoyan şirkətlər gəlir vergisində endirim ala bilərlər. Azalmanın məbləği töhfənin ölçüsündən və layihənin tanınmış xeyriyyə və ya sosial müəssisə olub-olmamasından asılıdır;
2. **Sosial müəssisələr üçün vergi güzəştləri:** Almaniyada ictimai maraqlara uyğun işləyən sosial müəssisələr üçün xüsusi vergi güzəştləri mövcuddur. Buraya vergi endirimləri və ya müəyyən vergi növlərindən azadolmalar daxil ola bilər;
3. **Vergi kreditləri:** Bəzi hallarda şirkətlər sosial layihələrə töhfə vermək üçün vergi kreditləri ala bilərlər.

Sosial layihələrə Böyük Britaniyada vergi güzəştləri

1. **Xeyriyyəçilik ianələri:** Şirkətlər vergi tutulan gəlirlərini xeyriyyəçilik üçün edilən ianələrin məbləği ilə azalda bilərlər. Buraya həm pul ianələri, həm də mal və ya xidmətlərin ianələri daxildir;
2. **Sosial sahəyə sərmayə yatırımları:** Şirkət sosial müəssisələrə sərmayə yatırmaq üçün vergi güzəştləri əldə edə bilər. Bu, sosial müəssisələrə, sosial istiqrazlara və ya sosial yatırımların digər formalarına investisiyanı əhatə edə bilər;
3. **Sosial müəssisələr üçün vergi güzəştləri:** Böyük Britaniyadakı sosial müəssisələr bir sıra vergi güzəştləri əldə edir, o cümlədən gəlir vergisinin azaldılması və müəyyən vergi növlərindən azad olunma;
4. **Vergi kreditləri:** Bəzi hallarda şirkətlər sosial layihələrə töhfə vermək üçün vergi kreditləri əldə edə bilərlər. Bu o deməkdir ki, onlar ödəməli olduqları vergilərin məbləğini töhfə verdikləri məbləğ qədər azalda bilərlər.

Fransada sosial layihələr həyata keçirən müəssisələr üçün vergi güzəştləri

- 1. Gəlir vergisinin azaldılması:** Şirkətlər sosial layihələrə töhfələrini vergi tutulan gəlirdən çıxıa bilərlər. Buraya xeyriyyəçilik üçün ianə vermək, tədbirlərə sponsorluq etmək və ya qeyri-kommersiya əsasında mal və ya xidmətlər təqdim etmək daxil ola bilər;
- 2. Mənfəət vergisinin azaldılması:** Sosial layihələrə sərmayə qoyan şirkətlər gəlir vergisində endirim ala bilərlər. Azalmanın məbləği töhfənin ölçüsündən və layihənin tanınmış xeyriyyə və ya sosial müəssisə olub-olmamasından asılıdır;
- 3. Sosial müəssisələr üçün vergi güzəştləri:** Fransada ictimai maraqlar naminə fəaliyyət göstərən sosial müəssisələr üçün xüsusi vergi güzəştləri mövcuddur. Buraya vergi endirimləri və ya müəyyən vergi növlərindən azadolmalar daxil ola bilər;
- 4. Vergi kreditləri:** Bəzi hallarda şirkətlər sosial layihələrə töhfə vermək üçün vergi kreditləri ala bilərlər. Bu o deməkdir ki, onlar ödəməli olduqları vergilərin məbləğini töhfə verdikləri məbləğ qədər azalda bilərlər.

DBQÜ-ların inkişafına dair BMT tövsiyələri

1. **Təmasların inkişafı mexanizmlərinin gücləndirilməsi.** Dövlət, biznes və QHT-lər arasında səmərəli qarşılıqlı fəaliyyət üçün mexanizmlər və platformalar yaratmaq və inkişaf etdirmək lazımdır. Buraya müntəzəm görüşlər, seminarlar, konfranslar, təlim proqramları və s.;
2. **QHT-lərin rolunun gücləndirilməsi.** QHT-lər tərəfdaşlıqların inkişafında, xüsusən də hökumət və biznes tərəfindən götürülmüş öhdəliklərin yerinə yetirilməsinə nəzarət sahəsində əsas rol oynaya bilər;
3. **Dövlət dəstəyi.** Dövlət tərəfdaşlıq əlaqələrinin inkişafını, o cümlədən müvafiq qanunların və siyasətlərin işlənilib hazırlanması və həyata keçirilməsini fəal şəkildə dəstəkləməli və stimullaşdırmalıdır;
4. **Biznesi cəlb etmək.** Biznes tərəfdaşlıq prosesində, o cümlədən sosial əhəmiyyətli layihə və proqramlara investisiyalar vasitəsilə fəal şəkildə cəlb edilməlidir;
5. **Şəffaflıq və hesabatlılıq.** Bu amillərin effektivliyini və ictimai etimadı artırmaq üçün tərəfdaşlığın bütün iştirakçıları arasında şəffaflığın və hesabatlılığın təmin edilməsi vacibdir.

DBQÜ-ların inkişafına dair Dünya Bankının tövsiyələri

1. **Dialogun stimullaşdırılması:** Dövlət bütün iştirakçılar arasında müzakirə və hərəkətlərin əlaqələndirilməsi üçün platformalar yaratmalıdır. Bu, hər bir tərəfin ehtiyaclarını və gözləntilərini daha yaxşı başa düşməyə kömək edəcək;
2. **Hüquqi bazanın inkişafı:** Aydın və şəffaf qanunlar və qaydalar riskləri azaltmağa və iştirakçılar arasında etimadı artırmağa kömək edir;
3. **QHT-lərə dəstək:** Dövlət qeyri-hökumət təşkilatlarının inkişafına, o cümlədən maliyyə dəstəyinin göstərilməsi və qeydiyyat prosedurlarının sadələşdirilməsini təmin etməlidir;
4. **Biznesin cəlb edilməsi:** Bizneslər qərarların qəbul edilməsində və sosial məsuliyyət strategiyalarının hazırlanmasında fəal iştirak etməlidirlər;
5. **Monitorinq və Qiymətləndirmə:** Əməkdaşlığın səmərəliliyinin davamlı olaraq təkmilləşdirilməsini təmin etmək üçün mütəmadi olaraq monitorinq edilməli və qiymətləndirilməlidir;
6. **Artan şəffaflıq:** Bütün tərəflər öz fəaliyyətləri haqqında məlumatın açıq və əlçatan olmasını təmin etməlidirlər;
7. **Davamlı təlim:** İştirakçıların səriştəsini və qarşılıqlı fəaliyyətin effektivliyini artırmaq üçün təlim və təcrübə mübadiləsini təşkil etmək lazımdır.

DBQÜ-ların inkişafına dair Asiya İnkişaf Bankının tövsiyələri

1. **Əlverişli hüquqi və tənzimləyici mühitin yaradılması:** AİB QHT-lər üçün qeydiyyatı və hesabatları asanlaşdıran şəffaf və proqnozlaşdırıla bilən qanunvericiliyin vacibliyi;
2. **Sosial məsuliyyət daşıyan bizneslərin həvəsləndirilməsi:** AİB sosial layihələrə sərmayə qoyan və QHT-lərlə əməkdaşlıq edən şirkətlər üçün vergi və digər güzəştlərdən istifadə etməyi tövsiyə edir;
3. **Dövlət-özəl tərəfdaşlığın inkişafı:** AİB dövlət və biznes tərəfindən sosial proqramların birgə maliyyələşdirilməsini və həyata keçirilməsini dəstəkləyir;
4. **Sosial Sahibkarlığa Dəstək:** AİB sosial müəssisələr üçün təlim, konsaltinq, güzəştli kreditlər və qrantlar təklif edir;
5. **Dialog və Tərəfdaşlığın təşviqi:** AİB bütün maraqlı tərəflər arasında dialog və əməkdaşlığın vacibliyini vurğulayır;
6. **Şəffaflığın və Hesabatlılığın Artırılması:** AİB resurslardan şəffaf istifadəni təmin etmək üçün müstəqil monitoring və qiymətləndirməni tövsiyə edir;
7. **QHT Potensialının Gücləndirilməsi:** AİB QHT-lərdə idarəetmə, maliyyələşdirmə və kommunikasiya bacarıqlarının inkişafını dəstəkləyir;
8. **QHT-lərin Qərar Qəbuletmə Proseslərinə cəlb edilməsi.**

DBQÜ-ların inkişafına dair İƏİT tövsiyələri

İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatı (OECD) hökumət, biznes və qeyri-hökumət təşkilatları arasında qarşılıqlı əlaqəni yaxşılaşdırmaq üçün tövsiyələr və təlimatlar üzərində fəal işləyir. Bununla belə, Dünya Bankı kimi, OECD sırf bu məsələyə həsr olunmuş xüsusi sənəd təqdim etmir. Bunun əvəzinə, bu mövzu ilə bağlı təlimatları müxtəlif OECD nəşrlərində və sənədlərində tapmaq olar. Misal üçün:

1. " OECD Guidelines for Multinational Enterprises " - bu təlimatlar şirkətlərdən məsuliyyətli davranmağı və yerli icmalar və QHT-lərlə əməkdaşlıq etməyi tələb edir;
2. "OECD Principles of Corporate Governance" - bu prinsiplər biznes üçün şəffaflığın və məsuliyyətin vacibliyini, habelə korporasiyaların idarə edilməsində müxtəlif maraqlı tərəflərin, o cümlədən hökumət və QHT-lərin rolunu vurğulayır;
3. " OECD Due Diligence Guidance for Responsible Business Conduct " - bu təlimat bizneslərə məsuliyyətli davranmağa və hökumət və QHT-lərlə əməkdaşlığı tövsiyə edir;
4. "Engaging with the Public: 12 Lessons from DAC Peer Reviews and the Network of DAC Development Communicators" - Bu sənəd ictimaiyyəti və QHT-ləri qərar qəbul etmə prosesinə cəlb etmək üçün tövsiyələr təqdim edir.

Bütün bu sənədlər OECD-nin rəsmi internet saytında mövcuddur.

Təkliflər

1. **QHT-lər üçün əlverişli hüquqi və tənzimləyici mühitin təmin edilməsi** (Qeydiyyat, Maliyyəyə əlçatanlıq (o cümlədən xarici donorlardan) və s.);
2. **Sosial layihələrə bizneslərin həvəsləndirilməsi:** sosial layihələrə sərmayə yatıran və QHT-lərlə əməkdaşlıq edən şirkətlər üçün vergi və digər güzəştlərin tətbiq edilməsi (mövcud Vergi Məcəlləsinin 109.2-cm maddəsi dəyişdirilməsi);
3. **Dövlət-özəl tərəfdaşlığı haqqında Qanuna VC iştirakı ehtimalını artıran normaların daxil edilməsi;**
4. **Dialog və Tərəfdaşlığın təşviqi:** bütün maraqlı tərəflər arasında dialog və əməkdaşlığın gücləndirilməsi. Konfransların, seminarların forumların müntəzəm keçirilməsi (dövlət və ya şirkətlərin dəstəyi ilə);
5. **Trast Fondlar haqqında qanunvericiliyin yaradılması;**
6. **QHT Potensialının Gücləndirilməsi:** QHT-lərdə idarəetmə, maliyyələşdirmə və kommunikasiya bacarıqlarının inkişafına dəstəyin təmin edilməsi;
7. **QHT-lərin Qərar Qəbuletmə Proseslərinə cəlb edilməsi.**), Vətəndaş Cəmiyyətinin iştirakını nəzərdə tutan qanunvericilik normalarının daha aydın və birmənalı yazılması.

Təşəkkürlər!